

2025-10-15

Tallinn

Ambassadör

Charlotte Wrangberg

charlotte.wrangberg@gov.se

Svar på promemorian Tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands

Följande är ambassaden i Tallinns remissvar i ärendet.

Sammanfattningsvis är slutsatsen att verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands kommer att innebära en högst avsevärd ökad arbetsbelastning för ambassad och honorärkonsulat, och kan betraktas som en över flera år pågående särskild händelse. En sådan ökad belastning kan enbart hanteras med personella förstärkningar, liksom därtill hörande budget. Utan dessa förstärkningar saknas förutsättningar att hantera arbetsuppgiften.

Vi har tidigare i remissvar angående Hyra anstaltsplatser utomlands (Ds 2025:1) framfört att vid förhyrning av anstaltsplatser utomlands krävs klargöranden angående ambassaders och konsulats åtaganden, enligt följande:

Vad gäller Wienkonventionens (konsulära förbindelser) artikel 36.

Vad gäller tillämpliga delar av Lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd.

Vad gäller tillämpliga delar av Föreskrifterna (UF 2003:10) om konsulärt ekonomiskt bistånd.

Vad gäller tillämpliga delar av Utrikesdepartementets Vägledning om ärenden med frihetsberövade utomlands med mera 2025-03-03.

Vi noterar att bedömningen i promemorian är att intagna som avtjänar fängelsestraff utomlands enligt den föreslagna lagen om tillfällig

verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands inte bör omfattas av en rätt till konsulärt ekonomiskt bistånd. Det bör inte heller vara aktuellt att ge annat konsulärt stöd till dem.

Vi välkomnar denna bedömning, och tillhörande argumentering, vilken begränsar de intagnas rätt till konsulärt ekonomiskt bistånd. Det fastställs även, att givet att de intagna kommer att ha andra svenska myndigheter samt kommuner att vända sig till bör annat konsulärt stöd inte heller vara aktuellt.

Det framhålles att de rättigheter och skyldigheter som följer av Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser och Wienkonventionen om konsulära förbindelser emellertid kvarstår.

Verkställigheten av svenska fängelsestraff med placering av hundratals intagna i fängelse utomlands, kommer dock även utan rätten till konsulärt bistånd och stöd att innebära en högst avsevärd ökad belastning på ambassad och honorärkonsulat. Självfallet även på UD:s konsulära och civilrättsliga enhet (UD KC).

I detta sammanhang vill vi påpeka följande. Det faktum att intagna inte bedöms ha rätt till konsulärt bistånd eller annat konsulärt stöd frantar dem inte rätten att ansöka om sådant bistånd. I varje sådant fall kommer ambassaden att behöva handlägga varje enskilt ärende samt inhämta UD KC:s yttrande.

Wienkonventionen om konsulära förbindelser, artikel 36, behandlar bland annat förbindelser med den sändande statens intagna medborgare, och bland annat rätten att besöka en medborgare som är fängslad, häktad eller tagen i förvar. Detta om den intagne så önskar och efterfrågar. Utifrån Wienkonventionen kan således en intagen uttrycka önskemål om besök. Även om sådant besök inte bejakas av ambassaden och/eller konsulatet kommer dessa förfrågningar att behöva handläggas i varje enskilt fall.

Det omnämns i promemorian att personal från Kriminalvården ska finnas på plats vid anstalten utomlands. Vidare föreslås att det ska finnas en utpekad kommun som ska ansvara för insatser enligt socialtjänstlagen vid kriminalvård utomlands. Det kommer också finnas möjlighet för den intagne att ha kontakt med till exempel advokater.

Det kan förutses att tjänstepersoner som ingår i ovan nämnda krets till stöd/insatser för intagna utomlands, i vissa avseenden kommer att betrakta ambassad och konsulat som kontakt- och informationspunkt. Också i detta avseende kommer alltså arbetsbelastningen att öka.

En särskild punkt utgörs av anhöriga och andra närstående som vid besök i landet kan förutses vilja inhämta allehanda information från ambassad och konsulat, såväl inför besöket som under detsamma. Vid eventuell nödsituation eller andra svårigheter för dessa besökande kan lagen om konsulärt ekonomiskt bistånd bli aktuell. Om passhandlingar förloras kan det bli aktuellt med utfärdande av provisoriskt pass. Sammantaget med ökad arbetsbelastning för ambassaden.

Dessa områden är de som är överblickbara idag. Bedömningen är dock att ytterligare frågor kan tillkomma, och därmed arbetsuppgifter, när intagna väl är på plats.

Slutsatsen är således att en verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands kommer att innebära en högst avsevärd ökad arbetsbelastning för ambassad och honorärkonsulat, och kan betraktas som en över flera år pågående särskild händelse. En sådan ökad belastning kan enbart hanteras med personella förstärkningar, liksom därtill hörande budget. Utan sådant tillskott saknas förutsättningar att hantera arbetsuppgiften.